

Sønderjylland.

Hvad faar man i denne Uge i Flensborg? (skrives 14. Maj) Brød — Børn indtil 2 Kar 500 Gram; Personer over 2 Kar 2000 Gram; Rød med Ven eller Pølse 200 Gram; Kartoffler 7 Pund, haardt-arbejdende 7 Pund ekstra; Sukker 180 Gram; to Eg; Smør 70 Gram; Stummetmælk ¼ Liter; Fisk efter hvad der fanges; Grønt-fager som hidtil; 250 Gram Marmelade, Konserver 1 Pund.

Faldne. I den sidste preussiske Talsliste meddeles, at Frederik Just fra Grarup og Peter Madsen fra Gajstrup er faldne.

Faldne Sønderjyder. Siden sidste samlede Talsliste er døde paa Lafaret eller faldne:

Johs. Boyesen, Chr. Jørgensen, Jens Jensen, Peter Jærdig, Martin Lorenzen, Fr. Sørensen, Wolf Nielsen Simonsen, Henrik Knudsen og Chr. Boyse, Gaderlev By. Iver Ludvigsen, Lundby. Mads Overgaard, Sverdrup. Peter Madsen, Gajstrup. Erik Lausen, Fæverbræ. Laurids Lund, Søfelbjerg. Oluf Peteresen, Utrup. Mads Hoff, Strødtup. Poul Carstens, Lundsboef. Chr. Heide, Langtved. Peter Buch, Joachim Butzboe, Rødding. Otto Klemm, Høngumstob. Rasmus Christensen Schultz, Mads. Thomas Lassen, Verkob. Johan Chr. Peteresen, Kirkeby. Hans Nicolaisen, Otto Feddersen. Hans Hansen og Jacob Mathiesen, Tønder By. Axel Peteresen, Stofelt. Jens Rasmus Peteresen, Søjer. Niels Schrøder, Rærgaard. Karl Nielsen, Vallum. Jes Peteresen, Løjtved. Hans Peteresen, Ellum. Fr. Schau, Lyrsholm. Chr. Madsen, Tinglev. Alexander Stare, Madsenraa By. Hans Peter Solm, Sønderup. Jes Eschiffen, Kloster. Fr. Knudsen, Wis. Rawaetz, Fobogaard. Chr. Jensen, Hjortkær. Jens Peteresen, Fødsbøl. Hans Hansen, Johan Hornelster, Vøllerslev. Andreas Lorenzen, Felted. Chr. Peteresen, Blaafregg. Jens Peteresen, Kliplev. Popp, Kofferholm. Hans Chr. Hansen, Johs. Krüger, Chr. Tychsen og Barthold Bruhn, Sønderborg By. Peter Hansen, Rejs. Peter Christensen, Damkøbbel. Hans Møller, Sjellerup. Johs. Simonen, Jürgensen, Sankelmark. Lorenz Carlsten Schmidt, Hærrelef. Fr. Nordborg. Jørgen Rasmussen, Holm. Jøns, Vadelund. Johs. Lausen, Branding. Axel Andreas Lange, Øster Hever (maa være en dansk Mand bosat i Sydflensvig; Dødsfaldet fundgjort paa Dansk i danske Blade).

Nu er der faldet nøjagtig 5000.

Saaret. Redaktør C. Christianen fra Flensborg, der hidtil kun har deltaget i Krigen bag Fronten, idet han dog ofte har været med umiddelbart op til Fronten, har meddelt „Nf. N.“, at han er bleven led saaret i Sagen af en Maffingeverfulg. To Dage efter, at Redaktør Christianen blev saaret, kom han med et Lafarettog til Celle, hvor han først i 8 Dage laa paa en Kaserne, men som saa paa et Lafaret. Her hjælper han hver Formiddag med at bære de saarede ned i Operationsfalan.

En ung Sønderjyde. Thorvald Dau fra Hagenbjerg paa Als, som blev haardt saaret den 2. April, er afgaaet ved Døden paa et Feltlafaret ved Westfronten.

Det er det sørgelige Budskab, som vi har modtaget i lang Tid, skriver „Sejndal“, thi Thorvald Dau var en ganske udmærket ung Mand, en af de Nordflensvige, til hvem vi knyttede de største Forhaabninger. Han var hele Egnens Indling, sine Forældres eneste Søn, Kronskudet i en enerig Slagt.

Thorvald har staaet ved Fronten siden Krigen Udbrud. Han har været haardt med i Sti, Syd og Vest han har kæmpet imod Russerne, Rumænerne, Italienerne, Franskmændene og nu sidst Engländerne. Han har været saaret flere Gange, sidst i Karpatherne; han laa da i længere Tid paa et Lafaret i Kronstadt i Ungarn. Han har under Krigen haft Lyks og Ulyd, men er hidtil altid kommen godt fra det. Og han beholdt under alt dette sit sprudlende Lune. Det var, som

om hans Mod ikke kunde kues og hans Villie ikke bøjtes. Det var, som om han kunde taale alt. Og vi havde vænnet os til at betragte ham som uforgængelig.

Denne Gang blev han ramt særlig haardt. Han fik tre Saar i venstre og et i højre Haand, venstre Ben blev slaaet igennem under Kæret, et dybt Kødhaar i højre Ben og et Kødhaar i Sædet. Men fra Lafaret fik han fortsættelsesfulde Breve hjem til sine Forældre. Han skulde nok klare det. Senere skrev han, at det gik godt fremad, han var nu snart feberfri. Derpaa meddelte han, at han ikke længere mærkede stort til sine Saar, men han havde faaet ondt i Halsen. Dette Halsønde blev til Distritis, og den reb ham bort.

Thorvald Daus kvikke, friske Feltbreve vakte hurtigt Opmærksomhed i videre Kredse. En Del af dem har, særlig i Krigen første Kar under Mærket T. været offentliggjort i „Sejndal“. Derfra er atter nogle af dem gaaet over i den af Magister Harald Nielsen udgivne Samling af nordflensvige Feltbreve. Skønt Landmand af Sag førte han en glimrende Ven.

De bare Fødder. „Schleswigfke Grenzpost“ bringer et indsendt Stykke fra en Lægeautoritet i Gaderlev, hvori denne mener til at uddgaa Glasfaar paa Gader og Veje, da slikt navnlig i denne Sommer, hvor særlig mange Mennesker vil komme til at gaa barføddet kan volde alvorlig Fortræd.

Efter 3½ Aars Forlob. Enke Møller paa Skildegaard 4 i Madsenraa, hvis Mand, Murer F. Møller, faldt den 9. Marts i Fjor i en Alder af 46 Aar, havde hidtil ikke hørt noget som helst fra sin Søn Mads, der ved Krigen Udbrud for som Sømand, i over 3½ Aar. Nu har hun imidlertid modtaget Brev fra ham med Meddelelse om, at han befinder sig i engelsk Fængsel i Kairo i Egypten.

Et nyt Stadsbaand. Som forlængst omtalt er der af de tyffe Militærmyndigheder etableret en særlig Afspærring mellem Grænseegnene i Nordflensvig og Sognene jøndenfor, saaledes at den, der f. Eks. fra Gaderlev vil rejse til Kristiansfeldt, skal have et særligt Pas, der tillader en saadan Rejse. Der færdes paa Landeveje og ved Gærder særlige Patrouiller, der skal passe, at ingen overskrider bestemte Linier uden et saadant Pas, og hvi, der sidder i Smaabanetog mellem Gaderlev og Kristiansfeldt, kontrolleres af en Embedsmand med et stort Skilt paa Vryftet. Fornlig er dette Pasvæsen blevet benyttet paa en ny og hidtil ukendt Maade, skriver „Nibe Stiftst.“

Pastor Tomnesen i Gajstrup, den bekendte Missionsmand, der forlængst har været indstretet i „Den tyffe Forening“s forte Lister, har flere Gange skullet tale i Kristiansfeldt, men hidtil var det blevet forhindret af Sognepræsten, den brugte Pastor Clausen i Tjoritup. Sognepræsten skal nemlig tillade en saadan Gæstoptreden. Men nu var Clausen død, og Tomnesen skulde altsaa tale. Men en danskfødt Missioner i Kristiansfeldt, S., der er dansk Underlaet, frygtede for, at Myndighederne vilde hævne sig paa ham, ja, maatte endogaa udvise ham. S. gif derfor til den bekendte Amtsforvalter Valentiner og bad denne være forbisset om, at han var uskyldig i Tomnesens Besøg, og man maatte da endelig ikke falde over ham. Valentiner beroligede den tapre Mand og lovede, at Sagen nok skulde blive klar. Derefter satte Valentiner sig i Forbindelse med visse Myndigheder, der nægtede Pastor Tomnesen at faa Pas til Grænse-distriktet.

Jædrelandet var reddet, men Missionær S. er i baade danske og tyffe Kredse Genstand for ikke just altfor smigrende Opmærksomhed.

Grænsevagten. Fra Høm skrives til „Nibe Stiftstid.“: De tyffe Arbejdsfoldater, der har haft Kvarter i det gamle Toldsted ved Hømlund, er nu færdige med deres Arbejde paa Grænsestrækningen fra Barminglund til Roager og forlader Grænsen her.

Foruden at bygge Vaagtårnet har

de anlagt en Gangsti langs Postkæden. To Spadestik Jord er lagt op mod hinanden og derefter jævnet og tiltrampet, saa at Soldaterne ikke som sidste Vinter er udsat for at gaa i Vand og Bløse paa deres Bagture. Ganste vist er en saadan Foranstaltning til Forebyggelse heraf ganske uundvædig nu i Sommeren, men man regner maaffte med endnu en Vinter under Krigen. Disse Gangstier maa for øvrigt være en stor Gæne for Marfenes Dyrkning, da de uden Genfyn gaar tværs gennem Korn-agre og Kløvermarker.

Arbejdsfoldaterne, hvoraf der i den senere Tid har ligget 18 Mand i det gamle Toldsted, har hentet deres Middagsmad i Varakkerne i Spandet. Den 22. Maj spiste de „Rudelsuppe“, der er deres fineste Nummer paa Spisefebden; den simpleste Ret er Røsuppe, populært kaldet „Drahterhou“.

Kaffefogningen Morgen og Aften besøger de selv, og der er til dette Gjemend anvendt adskillige Segnspele, hjerget fra Vej og Mark der omkring uden smaaligt Genfyn til Grænsefeltet. En Dag saa man dem komme slæbende en hel Telegrafpæl til at fyre under Kæden med.

Sønderjylland. XXII.

Ref.: Laf for disse naaderige. Ude i det store Stævne, hvor Soldaten staar paa Vagt, hvor man efter bedste Evne bruger al sin List og Magt.

Mange brave Sønderjyder Staar i denne Vaabenleg. Manges Mod paa Valen flyder, thi sin Pligt de ikke fveg.

Hjem fra Felten Bud de sender, Ord, som naander Trøst og Fred, I hvis Hjerte Alden brænder, Som Guds Mand vil kendes ved.

Serre, det er dig, vi søger; Naar vi er i Krængel fat. Du vor Tro og Kraft forsøger, Vær vort Lys i Sorgens Nat.

Herrens Raade er det ene Her, hvor Dødens Engel gaar, Vi end staar paa Livets Scene Uden Skrammer, uden Saar.

Mange først herude lærer, Hvad der stærker Hjertet Fred. At ej Krigen os fortærer, Skuldes kun Guds Mifstundhed.

Da Gud vandt mit arme Hjerte, Grev jeg Livets Vlyffekrans. Han kan dufme al min Smerte, Han er min, og jeg er hans.

Det er Trøst for dem derhjemme, Ord, der vejer mer end Guld. Det til Laf kan Hjertet stemme, Herren naadig er og hulds.

Kirkens Sindbilledsprog. (Fortat fra Side 3.)

som man derved vilde tilbagevise Betsignelsen. Denne Skif er heller ikke kendt udenfor Færjerne, og man synes at have Grund til at haabe, at den ogsaa her er i Begreb med at forsvinde.

Til Bønnen knytter der sig forskellige billedlige Skikke: I den ældste kristne Kirke ralte man Hænderne i Vejret i hvert Fald Mændene (1 Tim. 2, 8), i det man der ved vilde betegne, at man ikke gemte paa Lønlig Svig. Nu plejer man mest at holde Hænderne, hvorved betegnes, at man samler sit Sind; desuden bøger man Hovedet, hvilket er et tegn paa Ydmyghed. Naar Præsten bøger Kne under Bønnen, ligesom Nadbergæfterne gør det under Nydelsen af Sakramentet, er ogsaa dette tegn paa Ydmyghed.

Uf samme Grund bøger Menfgheden Hovedet under den præstelige Betsignelse (dette ses dog desværre ikke meget paa Færjerne), ligesom Præsten bøger Hovedet under Menighedsens Betsignelsesønske: „Og med din Mand!“

Ogsaa Korstegnet spiller en vis Rolle i Kirkens Sindbilledsprog. Hørend Daaben betegner man Børene med Korsets tegn, hvorved

man ligesom giver dem Ridderslaget som Korsets Stridsmaend. I gamle Dage, da Varnedaaben endnu ikke var saa almindelig som nu, var denne Handling adskillt fra Daaben, som en særlig Akt, den saakaldte Primfigning (Førstebetegnelse); den udførtes nogen Tid førend Daaben, naar man antog, at den, der begærede Optagelse i Menigheden, var godt og vel halvt oplært i Kristentroen. Den hører altid hjemme førend Daaben, og den bør derfor, saavidt der er Tid dertil, finde Sted ved Hjemmedaaben, medens den ordentligvis ikke kan foretages ved hjemmedabtes Fremstilling i Kirken, selv om den maatte udelades ved Hjemmedaaben. Ogsaa ved Nadvernen spiller Korstegnet en Rolle, idet Brødet og Binen forud for Uddelingen til hvert Gold Nadbergæfter skal betegnes dermed, ligesom det danner et fast tegn paa Dissen, Alterfanden og Oblatessen. Endelig benyttes dette hellige tegn ved det sidste Ord af den præstelige Betsignelse: „Og give dig Fred!“, fordi Menighedsens Fred har sin Rod i og paa det nøjeste er forbundet med Korset. Præsten gør da Korsets tegn foran sig, og det er begyndt at blive almindeligt, at de enkelte Menighedsmedlemmer gør det samme; dog synes denne Skik endnu ikke at være naaet til Færjerne.

Herrens Betsignelse er den præstelige Betsignelse, der i den gamle Pagt kun maatte lyses af Kron og hants Sømm (1 Mos. 6, 23—27); dette overholdtes og overholdes endnu strengt i Jødedommen, idet ingen, der ikke hører til den gamle præstelige Slagt, tør lyse denne Betsignelse (Sir. 36, 16). Dette er gaaet over i Kristenheden, idet kun en ordineret præsteviet Mand tør lyse den over Folket, medens enhver anden, der taler eller læser i Guds Hus skal nøjes med at tilføje den saakaldte apostoliske Betsignelse (2 Kor. 13, 13). Den præstelige Betsignelse skal lyses over Folket med opløftede Hænder, (3 Mos. 9, 22; Sir. 50, 26—27), thi Betsignelsen hentes fra oven nedad.

Ved Altergangen er der ogsaa særlige Skikke, som knytter sig dertil: De taende Lys leder Tanken hen paa, at den første Nadver var et Aftenmaalid. Korstegnet og Kneflingen har vi ovenfor omtalt. Paa Færjerne er det de fleste Steder endnu Skik, at hvert Gold Altergæfter nejer sig tre Gange efter at have rejst sig fra Knefaldet; man har stundom talt om, at det var en Levning af Katolicismen, der burde aflægges, men dette er imidlertid meget vanfæsligt at afgøre, thi det kommer ganske an paa, hvad der er, man nejer sig for og dermed viser sin Erbødighed for. Og dette er nu ikke let at blive enig om, thi kun saa meget er afgjort, at det ikke er Præsten, hverken som Person eller som Gavernes Uddeler, der er Genstand for denne Hyldest. Men hvad er det da? Nogle mener, at det er de hellige Gæber, der staar tilbage paa Alteret, man bøger sig for; hvis saa er, er det ganske vist en grim, katolsk Skik, der snarest burde aflægges, thi hvad der staar paa Alteret er kun Brød og Vin, der først bliver Herrens Legeme og Blod i det Nøjeblik, det nydes af Menneskenes Børn. Andre mener derimod, at det er Herrens Alter, man bøger sig for, og i saa Fald bliver det en meget harmfuld Skik, blot man ikke forsættelig lægger en katolsk Tankegang ind deri.

Saa er der nogle enkelte sindbilledlige tegn, som man hyppig ser afbillede: Trianglen, eller den ligesidede Trekant er et Billede paa Treenigheden, Njet paa Guds Forsynslystrelse og Riffen paa Præstere; en Fiff hedder nemlig paa Græst „Jehthys“, i hvilket Ord hvert Bogstav, taget for sig, danner Begyndelsesbogstavene i „Jesus Christus theou vios soter“ = Jesus Kristus Guds Søn Frelser. Palmegrenen er Sejerstegnet.

Paa Færjerne ender enhver Guds-tjeneste med, at der fra Taarntingenes 9 Slag med Klaffen; denne Skik er ukendt andre Steder, hvor i Stedet derfor hver eneste Kløfferingning ender paa denne Maade. Man benævner disse 9 Slag Beflagene, fordi man igennem dem

skal mindes de 9 Bedeord i Fader-vor; derved bliver Brugten her paa Færjerne meget virksomhedsfuld, idet Gudstjenesten netop slutter med denne Bøn. Naar de dernæst ringes med Eftertryk i 3 x 3 Slag, hvil-

ket saa godt som altid finder Sted, ligger deri en Gentykning til Pagtens tre store Navne, Faderens, Sønnens og den Helligaands, idet der saaledes ringes tre Slag for hvert Navn.

Rvitteringer.

Japanmissionen:

Jør kvitteret se ABl. Nr. 27	\$716.25
St. Paul, Nebr., N. J. Johnson og Gustru	2.00
Kiowa, Colo., Lars Andersen	25.00
Kiowa, Colo., Lars Andersen til Stud. Janai	75.00
Oregon, Wis., Young Peoples Society	5.00
Spencer, Ia., en uævnt	2.00
Tilfammen	\$825.25

Indianermissionen:

Jør kvitteret se ABl. Nr. 27	\$224.49
Kiowa, Colo., Lars Andersen	25.00
Potter, Nebr., St. Peters Mgh.s S. S.	6.50
Spencer, Ia., en uævnt	2.00
Tilfammen	\$257.99

Jndremissionen:

Jør kvitteret se ABl. Nr. 27	\$306.34
Overskud ved Ordinationen i Helligaands Mgh., Waupaca, Wis.	15.00
St. Paul, Nebr., N. J. Johnson og Gustru	5.00
Chicago, Ill., Golgatha Mgh. et Offer ved Ordinationen	41.50
Tilfammen	\$367.84

Utahmissionen:

Jør kvitteret se ABl. Nr. 27	\$74.50
St. Paul, Nebr., N. J. Johnson og Gustru	5.00
Easton, Cal., Zimmuel Mgh.: Mrs. Chris Fries 50c;	
Mrs. Lauritz Jensen 25c	.75
Kiowa, Colo., Lars Andersen	25.00
Royal, Iowa, Bethlehems Mgh., til Forcatello Birk-somheden	44.70
Daben, Nebr., Kvindef.	7.00
Coulter, Ia., Nazareth Mgh., Offer	12.08
Norma, N. Dak., Zions Mgh.s Kvindef.	25.00
Spencer, Ia., en uævnt	2.00
Cedar Falls, Ia., Nazareth Mgh.s Offer	66.80
Tilfammen	\$262.83

Skolekassen:

Jør kvitteret, se ABl. Nr. 27	\$206.00
St. Paul, Nebr., N. J. Johnson og Gustru	5.00
Oregon, Wis., Young Peoples Society	5.00
Spencer, Ia., en uævnt	2.00
Tilfammen	\$218.00

Til Missionen blandt Soldaterne:

Jør kvitteret, se ABl. Nr. 24	\$12475.67
Boston, Mass., Carl Fischer	5.00
Tilfammen	\$12480.67

Til en Kirke i Sida, Japan:

Jør kvitteret, se ABl. Nr. 24	2.00
Spencer, Ia., en uævnt	2.00
Omaha, Nebr., Morten Madsen	12.00
Tilfammen	\$662.18

Til Præsternes Ligningsfond.

Jør kvitteret se ABl. Nr. 24 \$310.00. Past. C. S. Schmidt \$5.	
Chr. Sørensen \$5; N. P. Nielsen \$5; P. W. Peteresen \$5; N. C. Carlsen \$5; C. C. Mengers \$5; P. C. Jensen \$5; N. Hansen \$5;	
J. Madsen \$5; J. R. Jensen \$5; P. S. Vig \$5; N. J. Ving \$5.	
Tilfammen	\$370.00

Blair, Nebr., den 5. Juli 1918.

Med Laf modtaget!

Otto Hansen,

Kasferer f. d. f. dan. ev.-luth. Kirke i Amerika.

Luthers Liv

fortalt for Ungdommen

af N. P. Bang.

Denne enkle og interessante Maade er Hovedtrækkene i den store Reformationens Liv og Værk, samt de dermed nærmest forbundne Begreber og Begivenheder, fremstillet under følgende Kapiteloverskrifter:

1. Barndomshjemmet.
2. Omgivelsernes Magt.
3. I Børnestolen.
4. Paa egne Ben.
5. I gode Hænder.
6. Paa Universitetet.
7. Klosterlivet.
8. Jnd i Præstestanden.
9. Rejsen til Rom.
10. Teologisk Professor.
11. Aflad.
12. Udfordringen.
13. Riffen fra Folket.
14. Papstmens Genfar.
15. De to Benner.
16. Luther og Eel.
17. Det store Brud.
18. Luther i Worms.
19. I Eftjul paa Barburg.
20. Fra Luthers Birkfeldt.
21. Luthers indtræder i Kæstestanden.
22. Striden om den hellige Nadver.
23. Den store Befendelse.
24. Axel fra Luthers Liv og omgangskreds.
25. Paa det sidste.

Bogen er paa 152 Sider, trykt paa godt Papir og forsynet med mange Billeder. Sælges i smukt udfyret Papbind til den forholdsvis meget billige Pris af 50 Cents.

Bogen egner sig fortrinligt som Gævebog i Søndagskoler og Konfirmandklasser.

Med Partiksb opnaas betydelig Rabat.

Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebr.